NATIONAL PROGRAMME AMIF

IDENTIFICATION OF THE DESIGNATED AUTHORITIES

Competent authorities responsible for the management and control systems

Authority	Name of the authority	Head of the authority	Address	E-mail address	Date of designation	Activities delegated
Responsible authority	Sisäministeriö, Kansainvälisten asioiden yksikkö (nimetty väliaikaisesti)	Laura Yli-Vakkuri	PL 26, FI-00023 Valtioneuvosto, Suomi	eusa@intermin.fi		
Audit authority	Sisäministeriö, Sisäisen tarkastuksen yksikkö	Jyrki Pennanen	PL 26, FI-00023 Valtioneuvosto, Suomi	sitao@intermin.fi		

Management and control system

Rahaston vastuuviranomainen tulee olemaan sisäministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö ja rahastojen tarkastusviranomainen sisäministeriön sisäisen tarkastuksen yksikkö. Yksiköt ovat hoitaneet vastaavia tehtäviä myös edeltävän ohjelmakauden SOLID-rahastoissa. Delegoituja viranomaisia ei nimetä.

Rahastojen vastuuviranomainen jakaantuu kahteen tiimiin: (1) valmistelu- ja toimeenpanotiimiin sekä (2) valvonta- ja tarkastustiimiin.

Maksupyyntöjen käsittelyssä ja menojen hyväksymisessä ja kirjaamisessa noudatetaan horisontaaliasetuksessa edellytettyjä menettelyjä perustaen toimenpiteet ministeriön taloussäännössä määriteltyihin menettelyihin.

Kansallisen ohjelman soveltamisala kattaa Manner-Suomen ja Ahvenanmaan maakunnan. Ohjelman toimeenpanossa huomioidaan ruotsinkielisen tiedon ja koulutuksen tarpeet.

CCI	2014FI65AMNP001
Title	Finland National Programme AMIF
Version	1.2
First Year	2014
Last Year	2020
Eligible From	01-Jan-2014
EC Decision Number	
EC Decision Date	

1. EXECUTIVE SUMMARY

Kansallisen ohjelman yleistavoitteena on edistää EU:n yhteisten painopisteiden ja EU säädösten toimeenpanoa.

Suomen maahanmuuttopolitiikka perustuu hallitusohjelmaan sekä maahanmuuton tulevaisuus 2020 –strategiaan (maahanmuuttostrategia). ja tavoitteena on pyrkiä aktiivisempaan ja ennakoivampaan maahanmuuttopolitiikkaan, jossa suuntaviivoina ovat: Suomi on turvallisesti avoin, jokainen löytää paikkansa ja moninaisuus on arkea. Muita keskeisiä kansallisia strategioita ovat valtion kotouttamisohjelma sekä kansallinen laittoman maahantulon vastainen toimintaohjelma. Kansallinen ohjelma on linjassa edellä mainittujen strategioiden tavoitteiden kanssa. Kaikessa rahoitettavassa toiminnassa huomioidaan Suomea sitovat kansainväliset ihmisoikeusvelvoitteet.

Rahasto tuo lisäarvoa erityisesti viranomaisten valmiuksien vahvistamiseen, yhteistyön kehittämiseen kolmannen sektorin ja asiaankuuluvien viranomaisten välillä sekä kolmansien maiden kansalaisille suunnattuihin tukitoimiin. Rahastosta tuetaan myös eurooppalaista yhteistyötä muiden jäsenvaltioiden ja asiaankuuluvien EU:n virastojen kanssa.

Erityistavoitteessa 1 tavoitteena on parantaa vastaanotto- ja turvapaikkamenettelyä mm. vahvistamalla viranomaisten välistä yhteistyötä ja työnjaon toimivuutta sekä ammatillista osaamista sekä tehostamalla erityisesti turvapaikkaprosessin alkuvaihetta. Turvapaikanhakijamäärien nopeisiin vaihteluihin varautumiseksi ja vastaanottojärjestelmän sopeuttamiseksi luodaan kansallinen toimintamalli. Vastaanotto-olosuhteita parannetaan erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien erityistarpeiden huomioimiseksi. Lisäksi turvapaikanhakijoille pyritään varmistamaan riittävä tuki, oikeusvarmuus ja inhimillinen kohtelu. Turvapaikkamenettelystä ja vastaanottojärjestelmästä tuotetaan ja tilastoidaan tietoa ja lähtömaita koskevan maatiedon keräämistä ja analysointia kehitetään. Tärkeä tavoite on myös Suomen uudelleensijoittamispolitiikan sujuvan toimeenpanon varmistaminen erityisesti tukemalla uudelleensijoitettujen pakolaisten kuntaan sijoittamista ja jakamalla tietoa ja kokemuksia. Toteutettavien toimien tuloksena odotetaan olevan turvapaikkamenettelyn eri osa-alueiden parempi toimivuus. Erityistavoitteeseen 1 on budjetoitu 30,7% rahaston perusrahoitusosuudesta.

Erityistavoitteessa 2 tavoitteina on edistää kolmansien maiden kansalaisten kotoutumista alkuvaiheen toimenpitein yhteistyössä kansalaisjärjestöjen kanssa, tukemalla erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien kolmansien maiden kansalaisten kotoutumista ja lisäämällä heidän osallisuutta ja hyvinvointia sekä parantamalla vuorovaikutusta heidän ja

vastaanottavan yhteiskunnan välillä. Tavoitteena on myös vahvistaa viranomaisten valmiuksia parantamalla kuntien vastaanottovalmiuksia ja kotouttamispalveluita. Lisäksi edistetään viranomaisten ja kolmansien maiden kansalaisten välistä vuoropuhelua sekä kehitetään kotouttamisen seurantaa erityisesti alue- ja paikallistasolla. Tavoitteena on myös toteuttaa tiedotustoimenpiteitä lähtömaissa. Maahanmuuttohallinnon toimintaa kehitetään parantamalla viranomaisten välistä yhteistyötä ja maahanmuuton seurantaa sekä yksinkertaistamalla lupamenettelyä. Maahanmuuton tilastointia ja analyysitoimintaa kehitetään ja strategioiden toteutumista seurataan. Viranomaisten poikkihallinnollista yhteistyötä sekä yhteistyötä muiden jäsenvaltioiden kanssa kehitetään myös ja toteutetaan toimenpiteitä, joilla turvataan maahanmuuttojärjestelmän eheys. Toteutettavien toimien tuloksena odotetaan kotouttamistoimien ja laillisen maahanmuuton menettelyjen parantuvan. Erityistavoitteeseen 2 on budjetoitu 38,8% rahaston perusrahoitusosuudesta.

Erityistavoitteessa 3 tavoitteena on tukea vapaaehtoisen paluun järjestelmän vakiinnuttamista sekä kehittää säilöönoton sisältöä ja sen vaihtoehtoja. Maastapoistamisprosessia parannetaan ja nopeutetaan kehittämällä henkilöllisyyden selvittämistä ja matkustusasiakirjojen hankintaa, lisäksi kehitetään yhteistyötä viranomaisten kesken Suomessa sekä edustustojen ja kolmansien maiden viranomaisten kanssa. Palautusten valvontamenettelyä kehitetään edelleen, ja uudelleenkotoutumisen jälkiseurantaa ja arviointia parannetaan. Lisäksi rahaston tuella kehitetään tilastointia ja analyysitoimintaa luotettavan tiedon saamiseksi laittomasta maahantulosta ja maastapoistamisesta. Toteutettavien toimien tuloksena odotetaan paluumenettelyjen tehostuvan. Erityistavoitteeseen 3 on budjetoitu 20,8% rahaston perusrahoitusosuudesta.

Suomi jatkaa pakolaisten uudelleensijoittamista. Vuosina 2014-2015 Suomeen on tarkoitus vastaanottaa 2193 kiintiöpakolaista.

Suomi laatii ohjelmakaudelle 2014-2020 kansallisen ohjelman toimeenpanoa varten kansallisen toimeenpano-ohjelman, jossa tarkennetaan rahaston tavoitteita ja rahoitettavia toimia.

2. BASELINE SITUATION IN THE MEMBER STATE

Summary of the current state of play as of December 2013 in the Member State for the fields relevant to the Fund

Yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän (CEAS) vahvistaminen ja kehittäminen

Turvapaikanhakijoiden määrä on viime vuosina tasaantunut; 2013 määrä oli 3238 kun taas vuonna 2009 määrä oli 5988. Näistä ilman huoltajaa saapuneiden alaikäisten määrä oli 156 vuonna 2013 kun taas vuonna 2009 määrä oli 557. Järjestelmän on silti pystyttävä varautumaan ja sopeutumaan turvapaikanhakijamäärien vaihteluihin.

Maahanmuuttostrategian ja hallitusohjelman mukaisesti turvapaikkahakemusten käsittelyä tulee nopeuttaa. Keskimääräinen käsittelyaika 2012 oli 253 vrk ja 2013 194 vrk. Parhaillaan on käynnissä selvitystyö turvapaikkaprosessin ensimmäisen vaiheen ja turvapaikkapäätöksen tiedoksiannon siirtämisestä poliisilta Migri:lle. Nykyisin poliisi ja rajavartiolaitos vastaanottavat turvapaikkahakemukset ja selvittävät hakijan henkilöllisyyden ja matkareitin.

Maahanmuuttovirasto (Migri) antaa päätöksen turvapaikkahakemukseen ja siihen voi hakea muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta. Muutoksenhaussa käsittelyaika 2013 oli 5,9 kk ja nopeutetussa käsittelyssä 4,7 kk.

Käsittelyn nopeuttamiseksi turvapaikkamenettelyssä on tarpeen turvata riittävät henkilöstöresurssit ja vahvistaa viranomaisten yhteistyötä sekä työnjaon toimivuutta. Tarve kehittämistoimiin on käynyt ilmi aikaisemmissa maahanmuuttohallinnon kehittämishankkeissa ja se on nähty keskeiseksi kehittämiskohteeksi maahanmuuttostrategiassa.

CEAS:ia koskevien EU-säädösten saattaminen kansallisesti voimaan on parhaillaan käynnissä. Täytäntöönpano edellyttää, että viranomaisille ja kolmannen sektorille kohdennetaan toimeenpanoa tukevia koulutus- ja tiedotustoimenpiteitä.

CEAS:n kansallinen toimeenpano luo tarpeita kehittää myös vastaanottojärjestelmää ja -olosuhteita. Vastaanottokeskuksia on 27, joista alaikäisyksikköjä 7. Majoituskapasiteetti oli kesäkuussa 2014 2446 majoituspaikkaa, lisäksi alaikäisyksiköissä 70 paikkaa. Majoituskapasiteetti ja infrastruktuuri ovat tällä hetkellä pääosin riittäviä, mutta vastaanottokeskusten on voitava tarjota yhdenvertaisuus- ja syrjimättömyysperiaatteen mukaisesti yksilöllisiin tarpeisiin perustuvia palveluita ja tukitoimia. Lisäksi tulee huomioida entistä paremmin haavoittuvassa asemassa olevien erityistilanne tehostamalla heidän tunnistamistaan ja tarpeisiinsa vastaamista erityisesti palvelujen kehittämisen ja henkilöstön osaamisen näkökulmasta. Oikeudellisen neuvonnan toimivuuden parantamiseksi selvitetään vaihtoehtoisia toteutustapoja ja lainsäädännöllisiä tarpeita. Vastaanottokeskuspalveluiden yhtenäistämistä ja kustannustehokkuutta on tarve parantaa.

Vastaanottodirektiivi (2013/33/EU) asettaa vaatimuksia myös turvapaikanhakijoiden säilöönoton järjestämiseksi. Hallitusohjelman mukaisesti säilöönoton vaihtoehtoja ollaan kehittämässä ja säilöönottolainsäädäntöä täsmennetään turvapaikanhakijoiden oikeusturvan toteutumisen kehittämiseksi. Lähtökohtana on vaihtoehtoisten turvaamistoimien ensisijaisuus ja pyrkimyksenä on edistää ilmoitusvelvollisuuden käyttöä vaihtoehtona säilöön ottamiselle mahdollistamalla se myös vastaanottokeskuksissa. Yksintulleiden alaikäisten turvapaikanhakijoiden säilöönotto tullaan kieltämään ja heidän edustajien järjestelmää on tarpeen kehittää edelleen.

2013 turvapaikanhakijoiden vastaanottomenot olivat arviolta 60,5 M€. 2014 on vastaanottopalveluihin budjetoitu 30,5 M€ ja turvapaikanhakijoille maksettaviin tukiin 10 M€.

Suomi on uudelleensijoittanut UNHCR:n pakolaisiksi katsomia henkilöitä vuodesta 1979. Eduskunta päättää vuosittain kiintiöpakolaisina otettavien henkilöiden määrän. Vuodesta 2001 talousarviossa on varattu vuosittain määräraha 750 kiintiöpakolaisen vastaanottamiseksi. 2014 Suomi nosti pakolaiskiintiötään 1050 henkilöön syyrialaisten auttamiseksi. Suomi on pakolaispolitiikassaan linjannut, että se ottaa kiintiössä haavoittuvassa asemassa olevia ja lisäksi 10 % kiintiöstä ns. hätätapauksina.

Viime vuosina pakolaisten kuntiin sijoittaminen on ollut vaikeaa. Syiksi on nähty mm. taloudellisten ja henkilöstöresurssien ja valtion korvausten riittämättömyys, hallinnollisesti raskas korvausjärjestelmä sekä pula asunnoista erityisesti suuremmilla paikkakunnilla.

Kuntiin sijoittumisen odotusajat ovat olleet pitkät, erityisesti hätätapausten osalta (2011-2014 hätätapausten maahan saapuminen kesti keskimäärin 4-5 kk, muiden kiintiöpakolaisten 7-8 kk). Viimeisen vuoden kuluessa tilanne on kuitenkin parantunut mm. osin ERF:n tuella korotettujen korvausten johdosta.

Uudelleensijoittamisohjelman toimeenpano on poikkihallinnollinen prosessi, johon osallistuu myös kolmannen sektorin toimijoita. Tarpeita on yhteistyön sujuvoittamiselle ja työnjaon selventämiselle. 2013 pakolaisten maahantulomatkoihin budjetoitiin 915 000 €.

Kotouttaminen ja laillinen maahanmuutto

Suomeen ulkomailta suuntautuva muutto on ollut viime vuosina huomattavassa kasvussa. Maassa asuva ulkomaalaisväestö lähes kaksinkertaistui 2000-luvulla. 2000 Suomessa asui n. 92 000 ja 2013 n. 207 000 ulkomaan kansalaista. Näistä n. 61 % on kolmansien maiden kansalaisia. Kasvu jatkuu nopeana: nykytasoiseen maahanmuuttoon perustuvan arvion mukaan ulkomaan kansalaisten määrä on 2020 n. 345 000, ja kaksinkertaistuu 2030 mennessä n. 700 000 henkilöön. Myös maahanmuuton syyt ovat monipuolistuneet. Aiemmin se perustui pääasiassa humanitaarisiin syihin, mutta nykyisin syinä ovat entistä enemmän perhesiteet, työ ja opiskelu.

Maahanmuuttostrategian mukaan Suomi haluaa tukea taloudellisiin ja yhteiskunnallisiin tarpeisiin perustuvaa työvoiman maahanmuuttoa. Suomi tarvitsee nuoria, maahan pysyvämmin jääviä, työmarkkinoiden käytettävissä olevia maahanmuuttajia. Tilanne tulee olemaan haastavin sosiaali- ja terveysalalla. EU:n sisämarkkinat ovat jatkossakin keskeinen lähtöalue, mutta sen ohella tulee varautua lisääntyvään tarpeeseen saada työvoimaa myös EU:n ulkopuolelta. Tilastojen perusteella mm. lähialueet ja Aasia ovat tärkeitä työntekijöiden maahanmuuttoalueita Suomeen.

Ulkomaisen työvoiman osuus Suomen työvoimasta ei ole vielä kovin merkittävä, arviolta 75 000–125 000, joista n. 60% kolmansista maista. Kolmansista maista Suomeen saapuu oleskeluluvalla töihin vuosittain n. 5000 henkilöä. Eniten työntekijöitä tulee Venäjältä, Ukrainasta, Intiasta, USA:sta ja Kiinasta. Lisääntyvän maahanmuuton myötä on tarve selkeyttää maahantulomenettelyjä sekä parantaa niiden toimivuutta.

Oleskelulupapäätöksiä eri perusteilla vireille pantuihin oleskelulupahakemuksiin tehtiin Migri:ssä 2012 yht. 22621. Kielteisten päätösten osuus 2012 oli 5464 (24%). 2013 oleskelulupapäätöksiä tehtiin 22508, näistä 17503 oli myönteisiä (78%) ja 5005 kielteisiä.

Kansallisen laittoman maahantulon arviointiraportin 2013 mukaan Suomeen suuntautuva laiton maahantulo on pysynyt maltillisena. 2013 aikana viranomaisten tietoon tuli 3368 ulkomaalaista, jotka olivat maassa ilman vaadittavaa oleskeluoikeutta. Viisumien ja oleskelulupien väärinkäyttö muodostaa merkittävän osan laittomasta maahantulosta.

Laillisia maahanmuuttokanavia käytetään hyväksi etenkin väärennettyjen asiakirjojen avulla tai hakeutumalla maahan väärin perustein (esim. opiskelijan oleskeluluvan hakeminen todellisen tarkoituksen ollessa työnteko). Maahantuloon liittyvien väärinkäytösten ehkäisemiseksi kolmansissa maissa on tarpeen tehostaa mm. oikean tiedon jakamista, kielikoulutusta ja ammattitaidon arvioimista. Euroopan sisäisiä laittoman maahanmuuton virtoja koskevan tiedon merkitys on noussut esiin laittoman maahanmuuton ehkäisemisessä.

Yli 90% Suomeen suuntautuvasta laittomasta maahanmuutosta tapahtuu sisärajojen kautta. 2013 arviolta 5,1 M€ kohdentui oleskelulupa- ja maastapoistamispäätöksenteon kustannuksiin.

Lisääntyvän maahanmuuton myötä monikulttuurisuus, monikielisyys sekä arvojen ja tapojen monimuotoisuus tulevat yhä enemmän osaksi suomalaista yhteiskuntaa. Samoin kotouttamiseen kohdistettavien voimavarojen rakennetta on tarpeen tarkastella uudestaan. Maahanmuuton kasvu asettaa muutostarpeita julkisille palveluille. Palveluiden saatavuus, henkilöstön osaaminen ja palvelutarpeiden tunnistaminen ovat avainasemassa kotoutumisprosessissa. Maahanmuuttajien määrän lisääntyessä ja taustojen monimuotoistuessa erityistarpeet tulee ottaa paremmin huomioon.

Uusi kotoutumislaki tuli voimaan 1.9.2011. Sen mukaan hallituskauden alussa tulee laatia valtion kotouttamisohjelma. Ensimmäisen 2012-2015 ulottuvan ohjelman keskeinen tavoite on maahanmuuttajien osallisuuden lisääminen. Ohjelmassa tarkastellaan maahanmuuttajaväestön tarpeita läpäisyperiaatteella kaikilla politiikan aloilla huomioiden EU:n kotouttamisen yhteiset periaatteet.

Päävastuu lain mukaisista kotouttamistoimenpiteistä on kunnilla ja TE-toimistoilla. Kansalaisjärjestöt ovat kuitenkin merkittävässä asemassa viranomaisten tarjoamien palvelujen täydentäjänä sekä yhteistyökumppaneina. Kolmannen sektorin haasteena on pitkälti hankerahoituksen turvin toimiminen. Heikoimmassa asemassa ovat usein maahanmuuttajajärjestöt. Viranomaisten ja järjestöjen yhteistoimintaa kehittämällä voidaan nykyistä tehokkaammin vakiinnuttaa järjestöjen toimintaa osaksi kotouttamisen kokonaisuutta.

Kotouttamisen kehittäminen, kotoutumisen edistäminen ja resurssien kohdentaminen edellyttävät kotouttamisen toimeenpanon ja vaikutusten aiempaa tarkempaa seurantaa. Seurantaa on kehitetty (mm. kotouttamisrahaston tuella) hankkeissa, joiden pohjalta on luotu Kotouttamisen, kotoutumisen ja etnisten suhteiden seurantajärjestelmä. Seuranta käynnistyi 2012 ja ensimmäinen kokonaiskatsaus valmistui 2013. Raportin mukaan mitä pidempään maahanmuuttaja on ollut Suomessa, sitä lähempänä hänen elinolonsa ovat kantaväestöä. Maahanmuuttajaryhmien väliset erot ovat kuitenkin suuria. Raportti osoittaa, että julkisia palveluita on kehitetty vastaamaan kasvaneisiin muuttajamääriin, mutta peruspalveluja on edelleen tarve kehittää ja niiden rinnalle tarvitaan erityispalveluja.

2014 TEM:öön avattiin kotouttamisen osaamiskeskus, jonka ydintehtävänä on tukea kotouttamistyön paikallisten toimijoiden osaamista..

Kotouttamisen keskeiset kansalliset resurssit ovat kotouttamiskorvaukset kunnille (2014 budjetoitu 94,7M€) ja kotouttamiskoulutuksen resurssit (2014 budjetoitu 45,5 M€). 2013 kotoutumistukea maksettiin työmarkkinatukena 128,5 M€.

Paluu

Paluudirektiivin (2008/115/EY) mukaisesti vapaaehtoinen paluu on ensisijainen paluun muoto. Parhaillaan käynnissä olevalla lainsäädäntöhankkeella pyritään vakiinnuttamaan

vapaaehtoisen paluun järjestelmä, jossa turvapaikkahakemuksensa peruuttaneet tai kielteisen päätöksen saaneet turvapaikanhakijat pyritään ohjaamaan poistumaan tuettuina vapaaehtoisesti. Kohderyhmään kuuluvat myös halukkaat ihmiskaupan uhrit, tilapäistä suojelua sekä tilapäisen oleskeluluvan maastapoistamisen esteen perusteella saaneet.

Vapaaehtoisen paluun ohjelmaa on aiemmin kehitetty Migri:n ja IOM:n paluurahastosta toteutetussa hankkeessa, jossa tuettiin 2010–2012 yht. 858 henkilön vapaaehtoista paluuta. Valtaosa palaajista oli kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneita (494 hlöä) ja turvapaikkahakemuksensa peruuttaneita (310 hlöä). Ennen hanketta vapaaehtoisten palaajien määrä vaihteli vuosittain muutamasta kymmenestä henkilöstä alle sataan. Hankkeen myötä 2010 vapaaehtoisesti palanneita oli 234, 2011 jo 304 ja 2012 määrä oli 320. Paluun käytännön järjestäminen kesti IOM:n toimesta hakemuksen saamisesta ajalla 1.1.2013–31.1.2014 keskimäärin 56 vrk (mediaani 34 vrk). 2013 vapaaehtoisesti palanneiden määrä oli 341. Hankkeen aikana tunnistettiin kehittämistarpeita etenkin paluuavustuksen osalta, jotta kestävää uudelleenkotoutumista voitaisiin edistää ja seurata.

Hallitusohjelman mukaisesti kielteisestä turvapaikkapäätöksestä johtuvat käännytykset pyritään panemaan täytäntöön nykyistä nopeammin. Ulkomaalaislain säilöönottoa koskevien säännösten tarkistamista koskeva hanke valmistelee hallitusohjelman edellyttämiä muutoksia ulkomaalaislakiin sekä lakiin säilöön otettujen ulkomaalaisten kohtelusta ja säilöönottoyksiköstä. Ehdotukset koskevat mm. lasten säilöönoton yksityiskohtaisempaa sääntelyä ja EU-säädöksistä johtuvia muutoksia. 2013 otettiin säilöön 1201 henkilöä. Käytössä on yksi 40-paikkainen säilöönottoyksikkö ja 2014 valmistuu toinen, 30-paikkainen yksikkö.

2013 maasta poistamispäätöksiä pantiin täytäntöön 2928, 2012 luku oli 2440. Migri:n maasta poistamispäätöksiä annettiin 2013 tiedoksi 2511, keskimääräinen tiedoksiantoaika on ollut n. 25 vrk. Haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden maastapoistamisia ei tilastoida erikseen, mutta arvion mukaan määrä on useita kymmeniä vuosittain. Kasvava rajaliikenne ja maahanmuutto tuovat haasteita viranomaistoiminnalle laittoman maahanmuuton torjumisessa. Jälkikäteinen maassaoloedellytysten selvittäminen ja laittomasti maahan tulleen henkilön maastapoistamiseen liittyvät toimet työllistävät viranomaisia ja aiheuttavat kustannuksia.

Maastapoistettavien henkilöllisyyden selvittäminen ja matkustusasiakirjojen hankinta tiettyihin maihin on haasteellista ja hidasta ja osin tästä syystä viiveet poistamisessa kasvavat. Helsingin poliisilaitos, johtava toimija maastapoistamispäätösten täytäntöönpanossa, on 2008 lähtien toteuttanut paluurahaston tuella hankkeita, joilla on kehitetty maastapoistamisen prosesseja. Yhtenäisten ja toimivien mallien kehittäminen henkilöllisyyden selvittämiseen on tarpeen myös jatkossa. Kohdemaiden palautusmäärät eroavat huomattavasti toisistaan. Maastapoistamiset toteutetaan esim. saattamalla, tarvittaessa tilauslentokoneilla tai yhteisissä Frontex-operaatioissa.

2013 säilöönoton menoihin budjetoitiin 2,3 M€. Poliisin maasta poistamiskustannukset 2013 olivat yht. 2,9 M€. Vapaaehtoisen paluun ohjelman kehittämiseksi paluurahastosta 2010 - 2013 toteutettu hanke sai budjetista 1,36 M€.

3. PROGRAMME OBJECTIVES

Specific objective	1 - Asylum

Erityistavoitteen osalta keskeinen kansallinen laki on ulkomaalaislaki (301/2004). Ohjelman tavoitteet ovat linjassa hallitusohjelman ja maahanmuuttostrategian ja sen toimintasuunnitelman kanssa.

Turvapaikkaprosessia tehostetaan ja käsittelyaikoja nopeutetaan kiinnittämällä huomiota erityisesti viranomaisten poikkihallinnolliseen yhteistyöhön, työmenetelmiin, osaamiseen ja työnjaon toimivuuteen sekä menettelyn yhdenmukaistamiseen.

Erityisesti prosessin alkuvaiheen toimenpiteitä ja turvapaikkatutkintaa tehostetaan. Hakijan henkilöllisyys pyritään selvittämään mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Turvapaikkapuhuttelua kehitetään oikeusturvan parantamiseksi. Oikeusapujärjestelmän ja oikeudellisen neuvonnan toimivuutta kehitetään mm. hyödyntäen EASO:n koulutuksia.

Parannetaan vastaanottojärjestelmän varautumista ja sopeutumista äkillisiin hakijamäärien vaihteluihin luomalla kansallinen toimintamalli huomioiden EU:n laajuinen varhainen varautuminen ja EASO:n rooli sen kehittämisessä.

Vastaanotto-olosuhteita ja -menetelmiä kehitetään yhteistyössä eri tahojen kanssa palvelujen ja tukitoimien osalta. Turvapaikanhakijoiden terveyttä ja hyvinvointia edistetään.

Vastaanotossa ja turvapaikkamenettelyssä varmistetaan hakijoiden yhdenvertainen ja inhimillinen kohtelu ja ihmisoikeuksien ja perusoikeuksien täysimääräinen kunnioittaminen. Huomiota kiinnitetään turvapaikanhakijoiden, erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien, erityistarpeiden tunnistamiseen.

Mahdollistetaan turvapaikanhakijoiden aktiivinen prosessiin osallistuminen. Hakijoiden omaa toimintakykyä ja osallisuutta edistetään.

Prosessin laadun varmistamiseksi ja vastaanottokapasiteetin monitoroimiseksi kehitetään arviointimenetelmiä ja viranomaisten tietojärjestelmiä. Kehitetään haavoittuvassa asemassa olevia ja muita erityisryhmiä koskevaa raportointia huomioiden EASO:n tiedonkeruun tarpeet. Sähköistä asiointipalvelujärjestelmää kehitetään ja asiakkaiden toimintavalmiuksia lisätään.

Turvapaikkapolitiikkaa ja –menettelyä seurataan, arvioidaan ja kehitetään, myös mm. EASO:n tuella. Turvapaikanhakijoiden ja uudelleensijoitettavien pakolaisten lähtömaita koskevan maatiedon keräämistä ja analysointia kehitetään myös yhteistyössä EASO:n ja muiden jäsenvaltioiden kanssa.

Pyritään varmistamaan uudelleensijoittamispolitiikan sujuva toimeenpano ja joustava mukautuminen pakolaistilanteen muutoksiin.

Valintamenettelyä tehostetaan mm. kehittämällä valintamatkoilla tarvittavaa asiantuntijuutta ja käytännön järjestelyjä. Kiintiöpakolaisten valinnan ja kulttuuriorientaation kehittämisessä

huomioidaan pakolaisten Suomeen kotoutumisen näkökohdat. Varmistetaan kansallisten viranomaisten ja UNHCR:n välinen säännöllinen yhteistyö ja osallistutaan relevanteilta osin EASO:n toimintaan. Lisätään viranomaisten, kansalaisyhteiskunnan ja muiden maiden viranomaisten yhteistyötä.

Kehitetään ratkaisuja kuntien vastaanottovalmiuksien parantamiseksi ja kiintiöpakolaisten kuntaan sijoittamisen nopeuttamiseksi.

National objective	1 - Reception/asylum

Kansalliset painopisteet kuvataan maahanmuuttostrategiassa ja sen toimeenpano-ohjelmassa. Toimilla pyritään erityisesti turvapaikkamenettelyn tehostamiseen ja -hakijoiden oikeusturvan varmistamiseen. Painopisteenä on myös kansallisen lainsäädännön yhdenmukaistaminen EU-säädösten kanssa.

Rahoituksen painopisteet:

Turvapaikkaprosessin kehittäminen erit. seuraavin toimin:

- Viranomaisten ammatti- ja hallintorajat ylittävän poikkihallinnollisen yhteistyön kehittäminen ja työmenetelmien, -jaon ja -välineiden parantaminen kehittämällä operatiivista yhteistyötä, koordinointia, ohjausta ja yhteisiä asiankäsittely- ja raportointijärjestelmiä.
- Turvapaikka- ja vastaanottojärjestelmässä työskentelevien ammatillisen osaamisen ja pätevyyden parantaminen osaamis- ja pätevyystasoa vahvistavan koulutuksen avulla.
- Turvapaikkaprosessin alkuvaiheen tehostaminen mm. parantamalla asiakirjojen aitouden tarkastamista ja henkilöiden tunnistamisprosessia teknisesti ja koulutuksen kautta, kielianalyysia käyttämällä ja muualla luotujen hyvien käytäntöjen avulla. Toimet henkilöllisyyden ja kansalaisuuden/lähtömaan selvittämisen tehostamiseksi sekä eri hakijaryhmien tunnistamiseksi.

Turvapaikanhakijoiden vastaanoton tukeminen erit. seuraavin toimin:

- Toimet, joilla turvataan laadukkaiden oikeusapupalvelujen olemassaolo, kehitetään oikeudellista neuvontaa ja varmistetaan hakijoiden oikeusturva ja inhimillinen kohtelu sekä turvapaikkaprosessiin osallistuminen mm. tiedotusta ja tukipalveluja kehittämällä.
- Vastaanotto-olosuhteita parantavat toimet erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien turvapaikanhakijoiden (esim. vailla huoltajaa olevien alaikäisten, vammaisten, kidutuksen uhrien, lukutaidottomien) tunnistamiseksi ja terveyteen, hyvinvointiin ja toimintakykyyn liittyvien erityistarpeiden huomioimiseksi mm. kehittämällä henkilöstön osaamista ja erityispalveluja tarpeen mukaan yhteistoiminnassa viranomaisten ja järjestöjen kesken.

Vastaanottojärjestelmän sopeuttaminen:

- Kansallisen toimintamallin luominen turvapaikanhakijamäärien nopeisiin vaihteluihin varautumiseksi ja vastaanottojärjestelmän sopeuttamiseksi mm. kehittämällä viranomaisten yhteistyötä, alueellisia toimintamalleja ja tietojärjestelmiä.
- Toimet vastaanottokeskuspalveluiden yhtenäistämiseksi ja kustannustehokkuuden parantamiseksi.

Tavoiteltuna tuloksena toimet vaikuttavat turvapaikkamenettelyn tehostamiseen ja lyhenemiseen vahvistamalla viranomaisten välistä yhteistyötä, työnjakoa, työmenetelmiä ja –välineitä. Turvapaikkaprosessin alkuvaihetta pyritään tehostamaan. Turvapaikanhakijoiden kanssa työskentelevistä 80%:lla ammatillista osaamista ja erityistarpeiden tunnistamista pyritään parantamaan. Turvapaikanhakijoille tulisi olla tarjolla kattava määrä erityispalveluja ja oikeudelliset palvelut.

National objective	2 - Evaluation

Kansalliset painopisteet perustuvat maahanmuuttostrategiaan, jonka mukaan maahanmuuttopolitiikan valmistelu ja toimiva maahanmuuttohallinto edellyttävät täsmällistä tietoa kansainvälisestä liikkuvuudesta. Toimet, joilla kehitetään maahanmuuttoa koskevan tilasto- ja tutkimustiedon saatavuutta ja käyttöä (yksityiskohtaisempi ja systematisoidumpi tiedonkeruu) tukevat tämän painopisteen saavuttamista.

Rahoituksen painopisteet:

- Tuotetaan, tilastoidaan ja analysoidaan tietoa turvapaikkamenettelystä ml. päätöksenteon laatua koskeva tieto, sekä kehitetään tätä toimintaa tukevia tietojärjestelmiä turvapaikkamenettelyn toimintaedellytysten kehittämiseksi.
- Tuotetaan ja tilastoidaan tietoa turvapaikanhakijoiden vastaanottojärjestelmästä ja monitoroidaan vastaanottokapasiteettia mm. vastaanottojärjestelmän sopeuttamiseksi.
- Kehitetään turvapaikanhakijoiden lähtömaita ja –olosuhteita koskevan maatiedon keräämistä, analysointia ja dokumentointia, myös yhteistyössä muiden jäsenvaltioiden sekä EASO:n, Eurostatin ja muiden mahdollisten tahojen kanssa.

Tavoiteltuna tuloksena on yksityiskohtaisempi tieto turvapaikkamenettelystä ja vastaanottojärjestelmästä sekä sen varmistaminen, että saatavilla on ajantasaista ja oikeaa lähtömaatietoa kehittämällä 50 maatietotuotetta.

National objective	3 - Resettlement

Kansallisten painopisteiden tavoitteena on varmistaa Suomen uudelleensijoittamispolitiikan sujuva toimeenpano. Toimet kiintiöpakolaisten kuntaan sijoittamisen nopeuttamiseksi ja viranomaisprosessien kehittämiseksi tukevat tämän painopisteen saavuttamista.

Rahoituksen painopisteet:

- Kiintiöpakolaisten kuntaan sijoittamisen nopeuttaminen kuntien ja aluehallinnon omien kehittämistoimien kautta; kehitetään malleja ja ratkaisuja nopeuttaa kuntiin sijoittamista kuntien vastaanottovalmiuksia parantamalla. Tuetaan alue- ja paikallishallintoa uudelleensijoittamiseen liittyvien toimintojen kehittämisessä ja arvioinnissa.
- Tietojen, parhaiden käytäntöjen ja kokemusten jakaminen kansallisten ja paikallisten viranomaisten, kolmannen sektorin toimijoiden, sekä myös muiden jäsenvaltioiden ja UNHCR:n kanssa uudelleensijoittamisen tueksi ja järjestelmän kehittämiseksi.

Lisäksi uudelleensijoittamisen määrärahasta rahoitettavilla toimilla tuetaan kansallisen uudelleensijoittamisohjelman toimeenpanoon liittyvien viranomaisprosessien kehittämistä, vastaanottoa edistävän valmennuksen kehittämistä (kulttuuriorientaatio), kuntasijoitusten tehostamista ja kuntapaikkojen saatavuuden varmistamista sekä kiintiöpakolaisten kotoutumisen edistämistä tukevia toimenpiteitä.

Tavoiteltuna tuloksena on kiintiöpakolaisten sujuva kuntaan sijoittaminen sekä toimiva uudelleensijoittamisprosessi keskimäärin 750 henkilön uudelleensijoittamiseksi vuosittain.

Specific objective	2 - Integration/legal migration

Erityistavoitteen osalta keskeisiä ovat ulkomaalaislaki ja kotoutumislaki (1386/2010). Keskeisiä kansallisia strategioita ovat maahanmuuttostrategia, valtion kotouttamisohjelma ja kansallinen laittoman maahantulon vastainen toimintaohjelma. Kansallisen ohjelman tavoitteet ovat linjassa näiden strategioiden kanssa.

Kansallisesti tavoitteena on osaavan työvoiman maahanmuuton edistäminen. Maahanmuuttohallinnon lupamenettelyineen on oltava joustava ja selkeä.

Strategioiden toimeenpanon ja seurannan sekä maahanmuuton tilastoinnin ja analysoinnin resurssit tulee turvata. On tärkeää saada tarkempaa tietoa ulkomaisen työvoiman todellisesta tarpeesta mm. lupamenettelyn kehittämistarpeiden arvioimiseksi. Myös viranomaisyhteistyötä eri lupaprosesseissa ja valvonnassa tulee kehittää.

Eri hakijaryhmien erityistarpeita oleskelulupahakemusasiakkaina on tarve tunnistaa ja analysoida.

Maahanmuuttostrategian mukaan laitonta maahanmuuttoa on ehkäistävä ja torjuttava viranomaisyhteistyössä lähtömaissa, lähialueilla, ulkorajoilla ja sisämaassa. Suomeen töihin tuleville on annettava tietoa työlainsäädännöstä ja -ehdoista jo lähtömaassa. Lähtömaihin on myös jaettava tietoa laillisen maahanmuuton mahdollisuuksista.

Maahanmuuttoon liittyviä viranomaismenettelyjä ml. viranomaisten yhteistyö, tietojärjestelmät, palvelujen saavutettavuus kehitetään.

Valtion kotouttamisohjelman yleisenä tavoitteena on maahanmuuttajien osallisuuden, eri väestöryhmien välisen vuorovaikutuksen sekä hyvien etnisten suhteiden tukeminen, joille lisääntyvän maahanmuuton myötä on selkeä tarve.

Keskeisenä pyrkimyksenä on hyödyntää paremmin kolmansien maiden kansalaisten osaamista ja parantaa heidän työmarkkina-asemansa. EU-rahoituksen osalta kolmansien maiden kansalaisten työllistämiseen liittyviä toimia rahoitetaan ensisijaisesti ESR:n kautta. AMIF:n kautta pyritään lisäämään yleisemmin kolmansista maista tulevien maahanmuuttajien osallisuutta ja hyvinvointia. AMIF:ssa kotouttamistoimien kohderyhmänä ovat ensisijaisesti haavoittuvassa asemassa olevat ja erityisiä toimenpiteitä tarvitsevat kolmansien maiden kansalaiset, ml. kansainvälistä suojelua saavat, jotka eivät maahantulon alkuvaiheessa suuntaudu suoraan työmarkkinoille.

Kansalaisjärjestöjen roolin vahvistaminen kotouttamispalvelujen tarjoajana on tärkeää viranomaisten ja järjestöjen yhteistoimintaa kehittämällä. Tärkeä on myös tukea kolmansien maiden kansalaisten roolia järjestötoiminnassa.

Kotoutumista tuetaan myös alkuvaiheen ohjausta, neuvontaa ja palveluja kehittämällä. Samalla edistetään viranomaisten ja kolmansien maiden kansalaisten välistä vuoropuhelua ja jaetaan kolmansien maiden kansalaisille käytännön tietoa yhteiskunnasta.

Kuntapaikan tarvitsee vuosittain n. 2000 kansainvälisen suojelun statuksen saanutta. On tärkeä tukea vastaanottavia kuntia palveluiden kehittämisessä ja vastaanottovalmiuksien parantamisessa.

Tarpeellista on myös kehittää edelleen kotouttamisen seurantaa erityisesti alue- ja paikallistasolla.

National objective	1 - Legal migration

Kansalliset painopisteet on määritelty maahanmuuttostrategiassa. Toimien tavoitteena on kehittää valmiuksia työvoiman tarpeen ennakointiin ja kohdennettuihin rekrytointeihin ulkomailla osaavan työvoiman maahanmuuton edistämiseksi. Erityisesti työvoimaosuudeltaan suurimmalla toimialalla, sosiaali- ja terveyspalveluissa, kehitetään ja mallinnetaan kansainvälistä rekrytointia ja sen edellyttämää yhteistyötä. Painopisteenä ovat myös toimet kolmansien maiden kansalaisten lähtömaassa tai muutoin hankkiman ammatillisen osaamisen tunnistamiseksi ja tunnustamiseksi.

Rahoituksen painopiste:

Laillisen maahanmuuton tukeminen erityisesti seuraavin toimin:

- Tiedotustoimet, joilla vahvistetaan lähtömaissa (kolmannet maat) saatavilla olevaa tietoa Suomesta esimerkiksi kehittämällä verkossa olevaa Suomea koskevaa tietoa mm. työlainsäädännöstä ja työehdoista ja kehittämällä suomen ja ruotsin kielen opetusta, kurssien sisältöä ja jakelua. Toimenpiteitä voidaan toteuttaa myös yhteistyössä muiden jäsenvaltioiden kanssa.

Tavoiteltuna tuloksena on, että kolmansista maista tuleville maahanmuuttajille on lähtömaissa saatavilla ajantasaista ja kattavaa tietoa Suomesta sekä kielikoulutusta aiempaa laajemmin.

National objective	2 - Integration

Kansalliset painopisteet kuvataan maahanmuuttostrategiassa ja valtion kotouttamisohjelmassa. Kotoutumista tuetaan etenkin toimilla, joilla parannetaan osallistumismahdollisuuksia, vuorovaikutusta yhteiskunnassa ja maahanmuuttajien sijoittumista työelämään, lisätään koulutusta ja huolehditaan soveltuvista julkisista palveluista.

Rahoituksen painopisteet:

- Laadukkaiden alkuvaiheen toimenpiteiden (neuvonta, ohjaus, palvelut, kielikoulutus) kehittäminen yhteistyössä kansalaisjärjestöjen kanssa. Toimintamuodot, joissa maahanmuuttajat ja heidän järjestönsä osallistuvat kumppanuudessa viranomaisten kanssa kotouttamistoimien kehittämiseen sekä toimivat kolmansien maiden kansalaisten kotoutumisen tukena (joustavat uudet työmuodot, yhteistyö ja yhdenvertaisuuden toteutuminen palvelujärjestelmässä).
- Erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien kolmansien maiden kansalaisten kotoutumisen tukeminen, mm. yhteiskuntatietoisuutta, yhteiskunnallisia ja työelämässä tarvittavia valmiuksia lisäämällä työmarkkina-aseman parantamiseksi. Mm. henkilöiden erityistarpeiden ja elämäntilanteen mukaan suunniteltu kieli- tai perehdyttävä koulutus. Tuetaan verkostoitumista, vertaisryhmiin hakeutumista ja uusia toimintatapoja.
- Kolmansien maiden kansalaisten osallisuuden lisääminen, heidän ja vastaanottavan yhteiskunnan välisen vuorovaikutuksen parantaminen ja hyvien etnisten suhteiden edistäminen mm. luomalla yhteistoimintaa liikunnan, nuorisotyön tai kulttuurin välityksellä sekä tiedotustoimin ja lisäämällä luottamusta suomalaista demokraattista ja poliittista järjestelmää kohtaan sekä tukemalla kolmansien maiden kansalaisten kansalaisaktiivisuutta ja yhdenvertaisia vaikuttamismahdollisuuksia paikallistasolla.
- Kuntien vastaanottovalmiuksien parantaminen ja kotouttamispalveluiden kehittäminen kunnissa vahvistamalla kuntatyöntekijöiden osaamista ja kuntien resursseja vastaanoton turvaamiseksi, lisäämällä kuntien ja ELY:jen tietoutta mm. pakolaisten lähtöolosuhteista ja erityistarpeista sekä tehostamalla yhteistyötä. Painotetaan yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa.
- Kolmansien maiden kansalaisten terveyden, hyvinvoinnin ja elämänhallinnan edistäminen kehittämällä mm. heille soveltuvia sosiaali- ja terveyspalveluja sekä ennaltaehkäisevää ja kuntouttavaa työtä.
- Viranomaisten ja kolmansien maiden kansalaisten välisen vuoropuhelun edistäminen (asiointikynnyksen madaltaminen ja luottamuksen edistäminen). Jaetaan käytännön tietoa suomalaisessa yhteiskunnassa toimimisesta.

Tavoiteltuna tuloksena on tukea 12000 kolmannen maan kansalaisen kotoutumista mm. kehittämällä laadukkaita alkuvaiheen toimenpiteitä. Haavoittuvassa asemassa olevien kotoutumisen tukemiseksi ja osallisuuden ja vuorovaikutuksen lisäämiseksi vastaanottavan yhteiskunnan kanssa pyritään kehittämään uusia toimintatapoja.

National objective	3 - Capacity

Kansalliset painopisteet määritetään maahanmuuttostrategiassa ja kansallisen laittoman maahantulon vastaisessa toimintaohjelmassa. Painopisteenä ovat erityisesti toimet, joilla kehitetään viranomaisten yhteistyötä ja maahanmuuttajien palveluja sekä toimet, joilla kehitetään maahanmuuttoa koskevan tilasto- ja tutkimustiedon saatavuutta ja käyttöä (yksityiskohtaisempi ja systematisoidumpi tiedonkeruu).

Rahoituksen painopisteet:

Maahanmuuttohallinnon kehittäminen erityisesti seuraavin toimin:

- Maahanmuuttohallinnon, erityisesti lupamenettelyjen, kehittäminen parantamalla viranomaisten poikkihallinnollista yhteistyötä sekä maahanmuuton seurantaa, tilastointia ja tiedonvaihtoa. Sähköisten asiointimahdollisuuksien laajentaminen, lupa-asiakirjojen ja henkilöidentifioinnin kehittäminen sekä lupamenettelyn yksinkertaistaminen asiakkaiden näkökulmasta tavoitteena helpompi ja sujuvampi asiointi, palvelun tavoittaminen, prosessin avoimuuden ja läpinäkyvyyden lisääminen, oikeusvarmuus. Palvelujen ja niiden saatavuuden kehittämisessä huomioidaan asiakkaina olevien kolmansien maiden kansalaisten lähtökohdat ja palvelutarpeet.
- Maahanmuuton tilastoinnin ja analyysitoiminnan sekä työkalujen kehittäminen ja strategioiden seuranta; tilasto- ja tutkimustiedon saatavuutta ja käyttöä kehitetään. Hankitaan päätöksentekoa koskevaa tutkimustietoa.

Maahanmuuttojärjestelmän eheyden turvaaminen erityisesti seuraavin toimin:

- Maahanmuuton viranomaismenettelyjen kehittäminen (mm. toimintatavat ja yhteistyö), johon pyritään syventämällä yhteistyötä maahanmuuttohallinnon, poliisin ja rajavartiolaitoksen kesken sekä yhteistyön kehittäminen muiden jäsenvaltioiden kanssa maahanmuuttojärjestelmän eheyden turvaamiseksi ja laillisen maahanmuuton edistämiseksi.
- Toimet maahanmuuttojärjestelmän eheyden turvaamiseksi, joilla tehostetaan lupaedellytysten (ml. asiakirjojen) selvittämistä (mm. työmenetelmien ja työkalujen kehittäminen)

Kotoutumisen seurannan kehittäminen erityisesti seuraavin toimin:

- Kotouttamisen seurannan edelleen kehittäminen erityisesti alue- ja paikallistasolla mm. kotouttamislain toimeenpanon arvioinnin ja seurannan tehostamiseksi. Yhtenäisten alueellisten ja paikallisten indikaattoreiden ja seurantamallien kehittäminen ja määrittäminen parantavat kotouttamisen toimeenpanon ohjausta ja toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointia.

Tavoiteltuna tuloksena on turvata maahanmuuttojärjestelmän eheyttä ja edistää laillista maahanmuuttoa. Tavoitteena on, että maahanmuuttohallinnon menettelyt ovat selvästi parantuneet erityisesti lupamenettelyjen osalta ja saatavilla on ajantasaista tilasto- ja tutkimustietoa. Alueelliselle ja paikalliselle tasolle on kehitetty yhtenäiset kotoutumisen indikaattorit ja seurantamallit.

Specific action	8 - Legal migration

Suomi osallistuu erityistoimeen WAT-Action, jonka päätoteuttajana on Alankomaat.

Erityistoimen tarkoituksena on aloittaa jäsenvaltioiden välinen operationaalinen ja käytännön yhteistyö laillista maahanmuuttoa tukevien verkkopohjaisten sovellusten alalla. Tavoitteena on tunnistaa parhaita käytäntöjä sekä jakaa ja analysoida tietoa, joka liittyy tapoihin tuottaa asiakasystävällisiä hakumenettelyjä ja käsitellä isoja määriä tietoa, sekä joka koskee hakulomakkeita, hakijoille jaettavaa tietoa sekä riskiprofilointia.

Suomella on jo käytössä sähköinen hakumenettely ja olemme halukkaita jakamaan kokemuksia ja kehittämään hyviä käytäntöjä muiden jäsenvaltioiden kanssa.

Osallistuvana jäsenmaana Suomi:

- osallistuu ohjausryhmään, joka määrittää/arvioi toimea, sekä opintomatkoille ja tarpeellisiin kokouksiin/työpajoihin toimen tavoitteiden toteuttamiseksi

- järjestää sisältöasiantuntijoita/analysoijia, jotka työskentelevät identifioinnin, kehittämisen ja toimeenpanon alalla yhteyshenkilöverkoston puitteissa

Suomelta ei edellytetä rahoituksellista osallistumista.

Specific objective	3 - Return

Erityistavoitteen osalta keskeinen laki on ulkomaalaislaki. Keskeiset kansalliset strategiat ovat maahanmuuttostrategia ja laittoman maahantulon vastainen toimintaohjelma. Ohjelma on linjassa näiden kanssa.

Vireillä olevan lainsäädäntöhankkeen tavoite on vakiinnuttaa vapaaehtoisen paluun järjestelmä, jonka avulla yhä useampi turvapaikkahakemuksensa peruuttanut tai hylkäävän turvapaikkapäätöksen saanut palaa vapaaehtoisesti ja joka tukee uudelleenkotoutumista. Kehitetään toimiva ja kustannustehokas järjestelmä, joka ei kannusta väärinkäytöksiin. Kehittämisessä pyritään hyödyntämään lähtömaatietoa.

Uudelleenkotoutumistuen käytön jälkiseurantaa ja arviointia tulee kehittää myös yhteistyössä muiden jäsenvaltioiden kanssa. Yhteisten toimien kautta voidaan myös vahvistaa kolmansien maiden osallistumista takaisinottosopimusten ja paluuyhteistyöpöytäkirjojen täytäntöönpanoon.

Keskeisiä kehittämiskohteita ovat säilöönotto ja sen vaihtoehdot sekä säilöönotto-olosuhteet. Ulkomaalaislain säilöönottoa koskevia säännöksiä tarkistetaan parhaillaan. Lainsäädäntömuutoksilla toteutetaan hallitusohjelman kirjaus alaikäisten yksin tulleiden turvapaikanhakijalasten säilöönoton kieltämisestä. Lisäksi varmistetaan vastaanottodirektiivin säilöön ottamista koskevien säännösten kansallinen täytäntöönpano mm. säilöön otettaville

myönnettävien takeiden ja säilöönotto-olosuhteiden osalta. Säilöönotolle vaihtoehtoisia turvaamistoimia kehitetään huomioiden kansainvälinen kehitys.

Laittoman maahantulon vastaisen toimintaohjelman mukaisesti poistamispäätösten täytäntöönpanoa tulee nopeuttaa lyhentämällä täytäntöönpanoviiveitä haastaviin palautusmaihin. Parhaillaan käydään neuvotteluita näiden maiden kanssa takaisinottosopimuksista. Myös poliisi pyrkii toiminnallaan tehostamaan maasta poistamispäätösten täytäntöönpanoa. Tavoitteena on tehostaa erityisesti identifioimattomien ja heikosti identifioitujen palautuksia ja lyhentää täytäntöönpanoviiveitä haasteellisten maiden osalta kehittämällä suoria kontakteja kohdemaiden edustustoihin ja viranomaisiin. Samoin on tarve kehittää yhteistyötä Suomen edustojen kanssa. Viranomaisille on tarve luoda malleja, työkaluja ja hyviä käytäntöjä maastapoistettavien identifioimiseen ja viranomaisyhteistyön kehittämiseen. Hyvät mallit tulee hyödyntää myös maassaolon edellytysten selvittämisen sekä turvapaikkaprosessin alkuvaiheessa.

Paluun ja palauttamisen kannalta relevantin maatiedon hankintaa on tarve kehittää yhdessä muiden jäsenvaltioiden kanssa.

Palauttamisen tehokkuutta on tarve tutkia ja analysoida mm. tietojärjestelmien avulla. Tilastointia on tarve kehittää.

Tarkoitus on myös kehittää palautusten valvontaa, joka on 2014 alusta kuulunut vähemmistövaltuutetulle. Aiemmin täytäntöönpanoa ei ole valvonut mikään ulkopuolinen taho.

Palauttamisen yhteydessä huomioidaan haavoittuvassa asemassa olevien erityistarpeet. Palautuksissa yhteistyö Frontexin kanssa on tiivistynyt viime vuosina. Suomi on osallistunut operaatioihin noin kerran kuukaudessa.

National objective	1 - Accompanying measures

Kansalliset painopisteet määritellään maahanmuuttostrategiassa ja kansallisessa laittoman maahantulon vastaisessa toimintaohjelmassa. Tavoitteena on mm. maahanmuuttohallinnon kehittäminen toimilla, joilla varmistetaan EU-säädösten kansallinen täytäntöönpano.

Rahoituksen painopisteet:

Vapaaehtoisen paluun järjestelmän vakiinnuttamiseen liittyvät toimet:

- Toimet, joiden tavoitteena on edistää mm. kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden ja turvapaikkahakemuksensa peruuttaneiden ulkomaalaisten vapaaehtoista paluuta heidän kotimaahansa tai pysyvään asuinmaahansa.
- Vastaanottokeskusten henkilökunnan kouluttaminen vapaaehtoisen paluun järjestelmän toimeenpanosta

Säilöönoton sisällön ja sen vaihtoehtojen kehittämiseen liittyvät toimet:

- Säilöönoton sisällön ja säilöönoton vaihtoehtojen sekä viranomaisyhteistyön kehittäminen toteuttamalla toimia, joilla varmistetaan uuden lainsäädännön tehokas toimeenpano, kuten lainsäädäntöuudistuksesta tiedottaminen, henkilöstön ja muiden toimijoiden koulutus, säilöönoton sisällön sekä sille vaihtoehtoisten turvaamistoimenpidemuotojen kehittäminen ja toteuttaminen mukaan lukien tarvittavat laite- ja järjestelmähankinnat.

Tavoiteltuna tuloksena on, että vapaaehtoisen paluun järjestelmä on vakiinnutettu ja vapaaehtoinen paluu on lisääntynyt. Tähän liittyen pyrkimyksenä on, että henkilöstöstä 300 henkilöä saa vapaaehtoiseen paluuseen liittyvää koulutusta. Tarkoituksena on myös kehittää säilöönoton sisältöä ja käytössä olevia vaihtoehtoisia turvaamistoimenpidemuotoja.

National objective	2 - Return measures

Kansalliset painopisteet perustuvat maahanmuuttostrategian ja kansallisessa laittoman maahantulon vastaisen toimintaohjelman linjauksille. Toimilla pyritään varmistamaan toimiva paluujärjestelmä, jossa vapaaehtoista paluuta pidetään ensisijaisena vaihtoehtona sekä estämään se, että Suomeen ei synny ilman maassaolo-oikeutta oleskelevien ihmisten joukkoa.

Rahoituksen painopisteet:

Vapaaehtoisen paluun järjestelmän kehittäminen erityisesti seuraavin toimin:

- Toimet, joilla kehitetään vapaaehtoisen paluun järjestelmää ja varmistetaan sen tehokas toimeenpano. Haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden erityistarpeet huomioidaan uudelleenintegroitumistuen määrässä ja laadussa yksilöllisten tarpeiden mukaan. Seurataan ja hankitaan tietoa muiden maiden järjestelmistä ja käytännöistä.

Maastapoistamisprosessin kehittäminen erityisesti seuraavin toimin:

- Maastapoistamisprosessin parantaminen niiden kolmansien maiden kansalaisten osalta, joiden maassaolon edellytykset eivät täyty, ja jotka eivät ole palanneet vapaaehtoisesti mm. kehittämällä maastapoistettavien henkilöllisyyden selvittämistä ja matkustusasiakirjojen hankintaa palautusten täytäntöönpanoviiveiden lyhentämiseksi, ml. sähköisten työkalujen kehittäminen.
- Yhteistyön kehittäminen viranomaisten kesken Suomessa sekä kolmansien maiden viranomaisten ja Suomen edustustojen kanssa mm. maastapoistamisprosessin nopeuttamiseksi ja parhaiden käytäntöjen vaihtamiseksi.

Tavoiteltuna tuloksena on vapaaehtoisen paluun järjestelmä, jota toimeenpannaan tehokkaasti. Tavoitteena on, että sen kautta on tuettu 370 henkilön vapaaehtoista paluuta. Haavoittuvassa asemassa olevien erityistarpeet pyritään huomioimaan. Maastapoistamisprosessia pyritään nopeuttamaan ja yhteistyötä viranomaisten ja kolmansien maiden välillä kehittämään.

National objective	3 - Cooperation

Kansalliset painopisteet perustuvat maahanmuuttostrategian ja laittoman maahantulon vastaisen toimintaohjelman linjauksille. Toimet, joilla vahvistetaan paluujärjestelmän toimivuutta ja pyritään varmistamaan, että Suomeen ei synny ilman maassaolo-oikeutta oleskelevien ihmisten joukkoa.

Rahoituksen painopisteet:

Tilastointiin, analysointiin ja maatiedon hankintaan liittyvät toimet:

- Tilastoinnin ja analysoinnin kehittäminen ml. tilastoinnista vastaavien kouluttaminen, jotta saadaan luotettavaa tietoa laittomasta maahantulosta ja maastapoistamisesta ja sen kehityksestä.
- Toimet, joilla kehitetään paluun ja palauttamisen eri vaiheiden kannalta relevantin maatiedon hankintaa mm. hankkimalla ja analysoimalla tietoa terveyden- ja sairaanhoidon tasosta sekä oikeusjärjestyksestä kohdevaltioissa.

Palautusten valvontaan liittyvät toimet:

- Palautusten valvonnan suunnittelu, käynnistäminen ja kehittäminen mm. vertaamalla hyviä käytäntöjä ja kehittämällä toimintatapoja sekä asiaan liittyvää koulutusta viranomaisille. Tavoitteena on kehittää maasta poistamisen valvontaa, lisätä toiminnan läpinäkyvyyttä ja vahvistaa sekä palautettavien että heidän saattajiensa oikeusturvaa.

Uudelleenkotoutumiseen liittyvät toimet:

- Uudelleenkotoutumisen tukemiseen, jälkiseurantaan ja arviointiin liittyvät toimet, mukaan lukien yhteiset hankkeet lähtömaissa. Selvitetään mahdollisuuksia toteuttaa muiden jäsenvaltioiden kanssa yhteisiä uudelleenkotoutumishankkeita lähtömaissa kestävän uudelleenkotoutumisen tehostamiseksi.

Tavoiteltuna tuloksena on paluujärjestelmän kehittäminen paluuseen ja maastapoistamiseen liittyvää tilastointia ja analyysitoimintaa kehittämällä ja varmistamalla, että relevanttia maatietoa on saatavilla. Palautusten valvontaa ja uudelleenkotoutumista pyritään kehittämään merkittävästi, samoin kuin niihin liittyvää yhteistyötä kolmansien maiden kanssa.

Specific action	5 - Joint return

Suomi osallistuu erityistoimeen MEDCOI4, jonka päätoteuttajana on Alankomaat.

Erityistoimen tavoitteena on mahdollistaa toimeen osallistuville jäsenvaltioille nopea pääsy luotettavaan ja ajantasaiseen tietoon lääketieteellisen hoidon saatavuudesta ja saavutettavuudesta niissä maissa, joista kansainvälistä suojelua hakevat henkilöt ovat lähtöisin. Tätä tietoa tarvitaan turvapaikkapäätöksenteossa, muissa maahanmuuttomenettelyissä sekä vastattaessa lähtömaahan paluuseen liittyviin kysymyksiin, erityisesti liittyen siihen onko paluu mahdollista.

Suomelta ei edellytetä rahallista panosta ennen vuotta 2017, jolloin erityistoimen on tarkoitus siirtyä EASO:n tehtäväksi. Toimeen osallistumisesta ja sen jatkototeutuksesta vuoden 2017 jälkeen tehdään esitutkimus ja päätetään EASO:n johtoryhmässä.

Osallistuvana jäsenvaltiona Suomi:

- osallistuu tarpeen mukaan kokouksiin/työpajoihin erityistoimen tavoitteiden toteuttamiseksi

- hankkii, jakaa ja vaihtaa tietoja lääketieteellisen hoidon saatavuudesta ja saavutettavuudesta lähtömaissa.

Specific action	6 - Joint reintegration

Suomi osallistuu erityistoimeen ERIN - European Re-integration Network, jonka päätoteuttajana on Alankomaat.

ERIN on jatkoa 1.3.2014 päättyneelle ERI-projektille (European Reintegration Instrument). ERI oli ensimmäinen yhteinen tämän kokoluokan uudelleenkotoutumisprojekti ja sen kautta toteutettiin 600 avustettua vapaaehtoista paluuta seitsemään eri kolmanteen maahan. Suomen valitsemat kohdevaltiot ovat Afganistan, Irak, Nigeria ja Venäjä. Suomen tavoitteena on tarjota ERIN-projektin puitteissa uudelleenkotoutumiseen liittyvää tukea 120 vapaaehtoisesti palaavalle henkilölle. ERIN täydentää käynnissä olevaa IOM:n vapaaehtoisen paluun ohjelmaa, joka päättyy kesäkuussa 2015. Uutena osiona ERIN projektissa on hankintoihin erikoistuvan tiimin perustaminen, joka mahdollistaa sujuvan ja korkeatasoisen uudelleenkotoutumiseen liittyvien palvelujen hankinnan.

Suomen osuus rahoituksesta on 29000 euroa ja se on osin laskennallista ja osin suoraa rahallista panosta.

Specific objective	4 - Solidarity

Suomi ei sisällytä kansalliseen ohjelmaansa sisäisiä siirtoja EU:n sisällä.

INDICATIVE TIMETABLE

Specific Objective	NO/SA	Main action	Name of action	Start of planning phase	Start of implementation phase	Start of closing phase
SO1 - Asylum	NO1 - Reception/asylum	1	Toimet turvapaikkajärjestelmän kehittämiseksi	2014	2015	2020
SO1 - Asylum	NO1 - Reception/asylum	2	Turvapaikanhakijoiden tukeminen	2014	2015	2020
SO1 - Asylum	NO1 - Reception/asylum	3	Vastaanottojärjestelmän sopeuttaminen	2015	2015	2020
SO1 - Asylum	NO2 - Evaluation	1	Turvapaikkamenettelyä koskevan tiedon tuottaminen, tilastointi ja analysointi	2014	2015	2020
SO1 - Asylum	NO2 - Evaluation	2	Lähtömaita koskevaa tietoa koskevat toimenpiteet	2014	2015	2020
SO1 - Asylum	NO3 - Resettlement	1	Kuntiin sijoittamisen tukeminen	2014	2015	2020
SO1 - Asylum	NO3 - Resettlement	2	Tietojen ja parhaiden käytäntöjen jakaminen	2014	2015	2020
SO2 - Integration/legal migration	NO1 - Legal migration	1	Lähtömaassa toteutettavat toimenpiteet	2014	2015	2020
SO2 - Integration/legal migration	NO2 - Integration	1	Alkuvaiheen toimenpiteet	2014	2015	2020
SO2 - Integration/legal migration	NO2 - Integration	2	Toimet haavoittuvassa asemassa olevien kotoutumiseksi	2014	2015	2020
SO2 - Integration/legal migration	NO2 - Integration	3	Osallisuuden ja vuorovaikutuksen lisääminen	2014	2015	2020
SO2 - Integration/legal migration	NO3 - Capacity	1	Maahanmuuttohallinnon kehittäminen	2014	2015	2020
SO2 - Integration/legal migration	NO3 - Capacity	2	Kotoutumisen seurannan kehittäminen	2014	2015	2020
SO2 - Integration/legal migration	NO3 - Capacity	3	Toimenpiteet maahanmuuttojärjestelmän eheyden turvaamiseksi	2014	2015	2020
SO2 - Integration/legal migration	SA8 - Legal migration	1	Erityistoimi 8	2014	2015	2020
SO3 - Return	NO1 - Accompanying measures	1	Vapaaehtoisen paluun järjestelmän vakiinnuttaminen	2014	2015	2020
SO3 - Return	NO1 - Accompanying measures	2	Säilöönotto ja sen vaihtoehdot	2014	2015	2020
SO3 - Return	NO2 - Return measures	1	Vapaaehtoinen paluu	2014	2015	2020

Specific Objective	NO/SA	Main action	Name of action	Start of planning phase	Start of implementation phase	Start of closing phase
SO3 - Return	NO2 - Return measures	2	Maastapoistamisprosessin kehittäminen	2014	2015	2020
SO3 - Return	NO3 - Cooperation	1	Tilastointi ja analyysi	2014	2015	2020
SO3 - Return	NO3 - Cooperation	2	Palautusten valvonta	2014	2015	2020
SO3 - Return	NO3 - Cooperation	3	Uudelleenkotoutuminen	2014	2015	2020
SO3 - Return	SA5 - Joint return	1	Erityistoimi 5	2014	2015	2020
SO3 - Return	SA6 - Joint reintegration	1	Erityistoimi 6	2014	2015	2020

4. SPECIAL CASES

4.1 Resettlement

Justification of the number of persons to be resettled

Eduskunta päättää vuosittaisesta pakolaiskiintiöstä valtion talousarvion käsittelyn yhteydessä. 2014 kiintiö on 1050 henkilöä:

- syyrialaiset (500 hlö) – valintamatkat Jordania (maaliskuu 2014) ja Libanon (toukokuu 2014)
- sudanilaiset pakolaiset Egyptistä (150 hlö) – valintamatka syyskuu 2014
- afganistanilaiset pakolaiset Iranista (150 hlö) – valintamatka lokakuu 2014
- kongolaiset pakolaiset eteläisestä Afrikasta (150 hlö) – valinta asiakirjojen perusteella, syksy 2014
- hätätapaukset (100hlö) valinta asiakirjojen perusteella

Vuoden 2015 kiintiö on 750 henkilöä:

- syyrialaiset Lähi-idästä (350 hlö)
- kongolaiset eteläisessä Afrikassa (150 hlö)
- afganistanilaiset Iranista (150 hlö)
- hätätapaukset (100 hlö)

Lisäksi johtuen kuntapaikkojen riittämättömyydestä, myös aiempien vuosien kiintiöissä valituista 930 on sijoittamatta kuntiin.

Oletuksena on, että 2 vuoden ajanjaksolla (kesäkuuhun 2016) uudelleensijoitetaan ainakin 2193 pakolaista edellä mainituista 3 ryhmästä.

Pledging plan

Vulnerable groups and Common Union resettlement priorities **(Lump Sum 10 000€ per person resettled)**	**2014-2015**	**2016-2017**	**2018-2020**
Women and children at risk	360		
Unaccompanied minors	4		
Persons having medical needs that can be addressed only through resettlement	70		
Persons in need of emergency resettlement or urgent resettlement for legal or physical protection needs, including victims of violence or torture	220		
Refugees in Eastern Africa/Great Lakes	400		

Vulnerable groups and Common Union resettlement priorities **(Lump Sum 10 000€ per person resettled)**	**2014-2015**	**2016-2017**	**2018-2020**
Refugees from Iraq in Syria, Lebanon, Jordan	6		
Refugees from Iraq in Turkey	13		
Syrian refugees in the region	800		
Other persons not included in the Common Union priorities and not part of the defined vulnerable groups	320		

4.2 Transfer of beneficiaries of international protection

	2014-2015	**2016-2017**	**2018-2020**
Number of persons	0		

5. COMMON INDICATORS AND PROGRAMME SPECIFIC INDICATORS

Specific objective	**1 - Asylum**			
Indicator	**Unit of measure**	**Baseline value**	**Target value**	**Source of data**
C1 - Number of target group persons provided with assistance through projects in the field of reception and asylum systems supported under this Fund	Number	0.00	4,800.00	Project reporting
C2.1 - Capacity (i.e. number of places) of new reception accommodation infrastructure set up in line with the minimum requirements for reception conditions set out in the EU acquis and of existing reception accommodation infrastructure improved in line with the same requirements as a result of the projects supported under this Fund	Number	0.00	3,500.00	Project reporting
C2.2 - The percentage in the total reception accommodation capacity	%	0.00	100.00	Project reporting
C3.1 - Number of persons trained in asylum-related topics with the assistance of the Fund	Number	0.00	550.00	Project reporting
C3.2 - That number as a percentage of the total number of staff trained in those topics	%	0.00	80.00	Project reporting
C4 - Number of country of origin information products and fact-finding missions conducted with the assistance of the Fund	Number	0.00	54.00	Project reporting
C5 - Number of projects supported under this Fund to develop, monitor and evaluate asylum policies in Member States	Number	0.00	4.00	Project reporting
C6 - Number of persons resettled with support of this Fund	Number	0.00	5,250.00	Authority in charge of transferring the persons

Specific objective	**2 - Integration/legal migration**			
Indicator	**Unit of measure**	**Baseline value**	**Target value**	**Source of data**
C1 - Number of target group persons who participated in pre-departure measures supported under this Fund	Number	0.00	300.00	Project reporting
C2 - Number of target group persons assisted by this Fund through integration measures in the framework of national, local and regional strategies	Number	0.00	12,000.00	Project reporting
C3 - Number of local, regional and national policy frameworks/measures/tools in place for the integration of third country nationals and involving civil society, migrant communities as well as all other relevant stakeholders, as a result of the measures supported under this	Number	0.00	25.00	Project reporting

Specific objective	2 - Integration/legal migration			
Indicator	**Unit of measure**	**Baseline value**	**Target value**	**Source of data**
Fund				
C4 - Number of cooperation projects with other Member States on integration of third-country nationals supported under this Fund	Number	0.00	2.00	Project reporting
C5 - Number of projects supported under this Fund to develop, monitor and evaluate integration policies in Member States	Number	0.00	2.00	Project reporting

Specific objective	3 - Return			
Indicator	**Unit of measure**	**Baseline value**	**Target value**	**Source of data**
C1 - Number of persons trained on return-related topics with the assistance of the Fund	Number	0.00	300.00	Project reporting
C2 - Number of returnees who received pre or post return reintegration assistance co-financed by the Fund	Number	0.00	370.00	Project reporting
C3 - Number of returnees whose return was co-financed by the Fund, persons who returned voluntarily	Number	0.00	370.00	Project reporting
C4 - Number of returnees whose return was co-financed by the Fund, persons who were removed	Number	0.00	0.00	Project reporting
C5 - Number of monitored removal operations co-financed by the Fund	Number	0.00	0.00	Project reporting
C6 - Number of projects supported under the Fund to develop, monitor and evaluate return policies in Member States	Number	0.00	0.00	Project reporting

6. FRAMEWORK FOR PREPARATION AND IMPLEMENTATION OF THE PROGRAMME BY THE MEMBER STATE

6.1 Partnership involvement in the preparation of the programme

Kansallista ohjelmaa on valmisteltu valmistelutyöryhmässä, jossa on edustajia ministeriöistä ja muista viranomaisista, jotka vastaavat AMIF ja ISF –rahastojen toimialan asioista. Näitä ovat sisäministeriön maahanmuutto-, poliisi-, raja- ja pelastusosastot, työ- ja elinkeinoministeriö, ulkoasiainministeriö, valtiovarainministeriö, maahanmuuttovirasto, tulli ja poliisihallitus. Osana AMIF –kansallisen ohjelman valmistelua järjestettiin paikallisille ja alueellisille viranomaisille sekä järjestöille kysely, jossa kuultiin heidän näkemyksiään ohjelman sisällöistä sekä niistä tarpeista, joihin AMIF-ohjelmalla tulisi vastata. Yhteensä 70 eri tahoa kertoivat näkemyksiään kyselyn kautta. Lisäksi eri toimijoille on järjestetty kaksi seminaaria, joissa on kerrottu rahastoista ja niiden puitteissa suunnitelluista toimista. Ohjelmaluonnoksen valmistelun aikana on vaihdettu näkemyksiä myös UNHCR:n Tukholman toimiston kanssa.

Keväällä 2014 ohjelmaluonnos lähetettiin lausuntokierrokselle. Lausuntoa pyydettiin yhteensä 67 eri taholta, joista 36 toimitti lausunnon. Lausunnon antajien joukossa oli paikallis-, alue- ja valtionhallinnon viranomaisia, rahaston toimialalla toimivia järjestöjä, työmarkkinajärjestöjä ja kansainvälisiä järjestöjä (IOM ja UNHCR).

Virallisen päätöksentekoprosessiin osana ohjelmaluonnos käsitellään EU-jaostossa 6, joka käsittelee maahanmuutto-, turvapaikka- ja kotouttamisasioita ja jaostossa 7, joka käsittelee oikeus- ja sisäasioita. Ohjelmaluonnos käsitellään myös tarvittaessa valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnassa ennen sen hyväksymistä valtioneuvoston yleisistunnossa.

Koska kansallinen ohjelma kuvaa ohjelmakauden tavoitteita ja toimia vain yleisellä tasolla, laaditaan ohjelmalle erillinen kansallinen toimeenpano-ohjelma 2014-2020, jossa tarkennetaan ohjelman tavoitteita ja rahoitettavia toimia.

6.2 Monitoring Committee

Sisäasioiden rahastoja koskevan lain (903/2014) mukaan seurantakomitea osallistuu kansallisen ohjelman ja kansallisen toimeenpano-ohjelman valmisteluun, täytäntöönpanoon, seurantaan ja arviointiin. Erityisesti seurantakomitea osallistuu lain mukaan ohjelmien valmisteluun sekä seuraa ja arvioi niiden tuloksellisuutta, lisäksi se käsittelee ehdotuksia tuettaviksi hankkeiksi ja tuettavaksi toiminnaksi sekä käsittelee ehdotuksen teknisen avun käyttöä koskevaksi suunnitelmaksi. Komitean jäsenet edustavat turvapaikka-, maahanmuutto ja kotouttamisrahaston tavoitteiden kannalta keskeisiä ministeriötä ja niiden alaista hallintoa, muita viranomaisia, Ahvenanmaan maakuntahallitusta sekä rahaston toimialalla toimivia keskeisiä järjestöjä ja työmarkkinajärjestöjä.

6.3 Common monitoring and evaluation framework

Vastuuviranomainen vastaa arviointi- ja monitorointijärjestelmän organisoinnista, mutta ei tee itse arviointeja. Se kuitenkin seuraa tavanomaisen ohjelman hallinnoinnin yhteydessä, että tarkoituksenmukaiset tuotokset ja tulokset toteutuvat, ja että ohjelman täytäntöönpano on

sovittujen tavoitteiden mukaista. Myös AMIF:n seurantakomitea osallistuu ohjelman täytäntöönpanon monitorointiin ja arviointiin.

Arviointi tullaan järjestämään komission ohjeistuksen edellyttämällä tavalla. Arviointi tullaan todennäköisesti ulkoistamaan, koska sisäministeriössä ei ole arviointiyksikköä tai muuta vastaavaa tehtävään soveltuvaa itsenäistä yksikköä. Mahdollinen hankintaprosessi käynnistetään sen jälkeen kun komission monitorointia ja arviointia koskeva käytännön ohjeistus on saatu.

Hankkeita koskeva tieto kerätään hankeraporttien kautta kuuden kuukauden välein käyttämällä sähköistä tietojärjestelmää. Tietoja kerätään ohjelman yhteisistä indikaattoreista. Kansalliseen ohjelmaan ei olla sisällyttämässä ohjelmakohtaisia indikaattoreita.

6.4 Partnership involvement in the implementation, monitoring and evaluation of the national programme

Kumppaneiden osallistuminen kansallisen ohjelman täytäntöönpanoon, monitorointiin ja arviointiin tapahtuu pääasiassa seurantakomitean kautta (katso kohta 6.2.). Seurantakomiteassa ovat edustettuina rahaston tavoitteiden kannalta keskeiset ministeriöt, niiden alainen hallinto ja muut viranomaiset, järjestöt ja muut yhteistyötahot. Kansallisen ohjelman arvioinnissa kuullaan myös rahaston tuella hankkeita toteuttaneita tahoja.

Jos kansallista ohjelmaa muutetaan ja tapahtuu merkittäviä muutoksia, tullaan kumppaneita kuulemaan laajemmin mm. lausuntokierroksen muodossa. Lausuntokierroksen laajuus päätetään tapauskohtaisesti riippuen käsiteltävänä olevasta asiasta, mutta mukana tulee olemaan turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisasioista hoitavia viranomaisia, rahastojen toimialalla toimivia järjestöjä, ml. IOM ja UNHCR sekä työmarkkinajärjestöjä ja muita yhteistyötahoja.

6.5 Information and Publicity

Varmistetaan, että käytössä on verkkosivu tai portaali, jonka kautta on tarjolla tietoa kansallisesta ohjelmasta; tiedotetaan kansallisen ohjelman kautta tarjolla olevista rahoitusmahdollisuuksista; ja tehdään unionin kansalaisille tunnetuksi erityisasetusten roolin ja saavutukset kansallisen ohjelman tuloksia ja vaikutuksia koskevien tiedotus- ja julkisuustoimenpiteiden avulla.

Varmistetaan että kansallisen ohjelman täytäntöönpano on läpinäkyvää ja pidetään yllä listaa kansallisen ohjelman kautta tuetuista toimista. Listan tulee olla saatavilla verkkosivuilla tai –portaalissa.

Myös muita tiedotus- ja julkisuustoimenpiteitä voidaan toteuttaa ohjelman täytäntöönpanon yhteydessä.

6.6 Coordination and complementarity with other instruments

Rahaston toimia koordinoidaan EU:n rakenne- ja investointirahastojen, EU:n ulkosuhdevälineiden, koulutus- ja kulttuurialan ohjelmien sekä muiden relevanttien EU-rahoitusvälineiden kanssa.

Koordinointitoimet keskittyvät erityisesti ESR:ään, koska osa näiden kahden rahaston toimenpiteistä on hyvin lähellä toisiaan. Työ- ja elinkeinoministeriö, joka vastaa rakennerahastoista, tulee olemaan edustettuna AMIF:n monitorointikomiteassa. Kotouttamisasioista vastaava yksikkö koordinoi sekä AMIF:n että ESR:n toimintalinjauksia.

Paluutoimien osalta varmistetaan koordinaatio EU:n ulkosuhdeinstrumenttien kanssa. Kolmansissa maissa toteutettavissa toimet koordinoidaan tarvittaessa yhteistyössä EU:n edustustojen kanssa.

Eri rahoitusohjelmille on olemassa kansallinen yhteistyöelin, jonka tarkoituksena on varmistaa koordinaatio ja yhteistyö kansallisesti eri rahoitusvälineiden välillä. AMIF:n vastuuviranomainen on jäsenenä yhteistyöelimessä.

AMIF:n seurantakomiteaan kuuluu tahoja, jotka koordinoivat relevantteja EU- ja kansallisia rahoitusvälineitä, jotta varmistetaan niiden välinen täydentävyys ja koordinaatio.

Osana tehtäviään vastuuviranomainen käy tarvittaessa keskusteluja muiden EU-rahoitusohjelmien vastuuviranomaisten kanssa. Vastuuviranomainen myös seuraa muiden rahoitusvälineiden kautta rahoitettujen hankkeiden listoja, jotta voidaan varmistaa että samoja toimia ei rahoiteta toisten EU-rahastojen kautta. Hankehakijoiden tulee antaa hankehakemuksessa tiedot muusta saamastaan tai hakemastaan EU-rahoituksesta.

6.7 Beneficiaries

6.7.1 List of five main types of beneficiaries of the programme

Valtion viranomaiset, paikalliset viranomaiset, järjestöt, koulutus/tutkimusorganisaatiot, yksityisen ja julkisen sektorin yritykset

6.7.2 Direct award (if applicable)

Suoraa myöntämistä ei ole tarkoitus käyttää ohjelman toimeenpanossa.

7. THE FINANCING PLAN OF THE PROGRAMME

Table 1: AMIF Financial plan

Specific objective / national objective / specific action	**Total**
SO1.NO1 Reception/asylum	5,299,223.75
SO1.NO2 Evaluation	1,059,844.75
SO1.NO3 Resettlement	847,875.80
TOTAL SO1 Asylum	**7,206,944.30**
SO2.NO1 Legal migration	847,875.80
SO2.NO2 Integration	5,935,130.60
SO2.NO3 Capacity	2,331,658.45
TOTAL NO SO2 Integration/legal migration	**9,114,664.85**
SO2.SA8 Legal migration	0.00
TOTAL SA SO2 Integration/legal migration	**0.00**
TOTAL SO2 Integration/legal migration	**9,114,664.85**
SO3.NO1 Accompanying measures	1,695,751.60
SO3.NO2 Return measures	2,119,689.50
SO3.NO3 Cooperation	1,059,844.75
TOTAL NO SO3 Return	**4,875,285.85**
SO3.SA5 Joint return	0.00
SO3.SA6 Joint reintegration	0.00
TOTAL SA SO3 Return	**0.00**
TOTAL SO3 Return	**4,875,285.85**
TOTAL SO4 Solidarity	**0.00**
Technical assistance	2,291,882.00
TOTAL Special Cases	**20,650,000.00**
TOTAL	**44,138,777.00**

Table 2: Special case pledges

Special case pledges	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Total
Resettlement total	10,325,000.00	10,325,000.00						**20,650,000.00**
Transfer total	0.00	0.00						**0.00**
TOTAL	**10,325,000.00**	**10,325,000.00**						**20,650,000.00**

Table 3: Total Annual EU commitments (€)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	TOTAL
Asylum and solidarity	3,819,744.92	3,819,740.00	4,113,566.00	3,819,740.00	4,701,219.00	4,113,566.00	4,995,045.00	29,382,620.92
Integration and return	1,918,304.08	1,918,300.00	2,065,861.00	1,918,300.00	2,360,984.00	2,065,861.00	2,508,546.00	14,756,156.08
TOTAL	**5,738,049.00**	**5,738,040.00**	**6,179,427.00**	**5,738,040.00**	**7,062,203.00**	**6,179,427.00**	**7,503,591.00**	**44,138,777.00**
	13.00%	13.00%	14.00%	13.00%	16.00%	14.00%	17.00%	100.00%

Justification for any deviation from the minimum shares set in the Specific Regulations

Ohjelma noudattaa erityisasetuksessa vahvistettuja vähimmäisosuuksia.

Documents

Document title	Document type	Document date	Local reference	Commission reference	Files	Sent date	Sent By